

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (insetati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 41.

V Ljubljani, v petek 20. februarja 1885.

Letnik XIII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 19. februarja.

Zbornica bila je danes komaj sklepčna; večina poslancev je bila šla čez pustne dneve domu, pa je tudi doma ostala, ker se je nadejala, da se ne bo nič nenavadnega primerilo, ker so na dnevnem redu reči, pri katerih se ni nadejati nobenih ugovorov. Po razdelitvi nekterih peticij, odgovoril je kupčijski minister na dve interpelaciji gledé varstva avstrijskih znamk ali mark zoper ponarejevanje po nemških obrtnikih in gledé magazinov ob predarelski železnici. V obeh zadevah je vlada vkrenila, da se bode kolikor mogoče vstreglo želji gg. praševalcev.

Potem se je postava gledé državne podpore za nektare po toči, vodi in nevihti poškodovane kraje na Moravskem in Šleziji pa Dolenji Avstriji izročila budgetnemu odseku. Dalje se je sprejel predlog za premembo državnega poročstva in podržavljenje česke zahodne železnice in za porabo nekega zneska za kaznilnico v Stanislavu.

Pri predlogu, da se dovoli potrebni denar za zidanje novega gimnazijskega poslopja v Praškem novem mestu, govorila sta profesor Tilšer pa dr. Herbst, ki pa ni nasprotoval predlogu samemu, ampak samo šibal način, kako se taki zneski zaračunujejo. Predlog bil je potem sprejet. Ravno tako je bila sprejeta tudi postava, ktera določuje, kam naj se stekajo denarne globe notarjev in njihovih namestnikov. Pri načrtu zaradi porabe nekdanje puškarske tovarne za vseučiliščne namene govorila sta Suess in naučni minister, potem je bil tudi ta načrt sprejet.

Brez ugovora je bila sprejeta tudi postava, ki določuje, da bodo odslej postavno veljale samo pet odstotne obresti, ako obresti niso bile izrečno določene.

Rešena sta bila še predloga o sodnijski pravici gledé deželnih bramborcev in o ribčarstvu v meddeželnih vodah, potem pa je bilo zborovanje še pred dvema popoldne sklenjeno. Prihodnja seja bo v soboto, 21. t. m.

Preveč praznujemo in premalo.

Jako je prožna zmet v uri ali v ključavnici pri vratih, ali ako uro le navijaš in navijaš, vrata le zapiraš in odpiraš, zmet oslabi, ura se ustavi in vrata se ne dajo več pravilno zapirati. Kedor bi pa hotel uro dolgo pustiti nenavito in vrata v enomer zaprta, ta bi tudi pravega ne pogodil, — ker bi zmet zarujavela in spet zgubila vrednost svojo. Kakor taka zmet, tako nekako zdé se mi moči v človeškem telesu in njegovi duši. Tudi te moči, bi dejal, so prožne, gibčne. Ko bi jih pa kdo le napejal, ž njimi le delal in delal pa nikoli si ne odpočil, morale bi tudi one zgubiti prožnost in gibčnost, morale bi tudi te moči opešati. Da bi pa kdo svojih moči nikdar ne rabil za delo, ali jih rabil premalo, spet ne gre: ker bi odrevenele. Zaradi tega je človeku hoditi tudi v tem oziru po zlati srednji poti: delati mora in počivati, mero v obojem pa odločujejo moči same. Tako velepa božja in naravna zapoved, česar pametnemu in vernemu človeku ni treba obširneje dokazovati. Dan je vstvarjen za delo, noč pa za počitek. Vrh tega pa je Stvarnik še sedmi dan v tednu odločil počitku. Vse to ti poleg lastne skušnje kaže, da je počitek res važen človeku in potreben — bodiši da ga imenuješ s pravim imenom ali pa da mu praviš: razvedrilo, zabava, veselica ali če prav „slavnost ali narodni praznik“. Ali kakor je omejen dan, ki je čas dela in noč, ki je čas počitka, tako morata tudi delo in počitek imeti meje. Ako rabiš počitek ob pravem času in v pravi meri, ti koristi, če pa prekoračiš ta čas in mero, ti ne le več ne koristi, ampak ti je celó v kvar in pogubo — prav tako kakor bolniku lek, ki mu ga je zdravnik zapisal. Priprosti človek to dobro vé. Saj on ti precej pové, da tistemu ne rodi polje in se ne redi živina, ki prepogosto ali predolgo počiva. Omikanejšim ljudem pa, se mi zdi, ta očividna resnica noče v glavo. Čudiš se mi, ali istina je to. Kakor ti ljudje razlagajo, niso veselice, zabave in slavnosti nič drugega kakor kmetu ob hudi vročini počitek pod košatim drevesom. In vendar kmetič vé, da ni dobro preveč počitka vživati, iz-

obraženi pa, ki se imenujejo „gospodo“, ne sprevidijo, da preveč veselice ali slavnosti škoduje v socialnem in verskem oziru. Hude so te besede in bodeče, pa le zato, ker so resnične in ker resnica oči kolje. Skušnja nas zadnji čas o tem dan za dnevom bolj prepričuje. Komu bi se zaradi tega zdelo čudno, da se oglašajo konservativni in liberalni časniki ter duhovni in svetni možje veljaki in glasno kličejo: preveč veselice! preveč praznikov! Pametni možje so spoznali, da tega glasu ni sprožila jezuitska prenapetost, ampak gola potreba našega blagostanja.

Ako to ni resnično, kako bi se bil mogel izjaviti n. pr. narodno-liberalni „Rheinische Courier“: „Sploh pa menimo, da je zdaj za nekaj časa zadosti slavnosti. Slavnosti so se v zadnjem desetletji silno pomnožile. Težko se še dobi nedelja po mestih in vaseh, da bi ne bilo nobene slavnosti, nobenega praznovanja. To večno praznovanje in te brezkončne slavnosti nam več škodijo kakor koristijo. Zadosti je tedaj slovesnosti, zadosti praznikov! — Na delo! Prav take tožbe razlegajo se po Švici. Argavski sinodalni odsek nagovarja reformovane cerkvene občine se ob nekej priliki britko pritožuje, da so zadnja leta zavodila vse stanove v nekako strastno hlepnost po vživanji, ki se v obilni meri kaže pri prepogostih slavnostih. Te pa, pravi, pogoltujejo ljudem sredstva in pripomočke, brez katerih potlej ne morejo izvrševati svojih dolžnosti in potrebnih opravil, in jih tirajo tako nujno v pogubo. Pa še od mnogih drugih krajev slišiš lahko kedar hočeš take pritožbe. In ako stvar trezno premisliš, moraš priznati: ne tožijo brez vzrokov. Saj to razbrzdano hlepenje po pregostem in neopravičenem razveseljevanji in zabavanji, te dan za dnevom množeče se slavnosti, „ljudski“, „narodni“, „društveni“ in drugi taki prazniki deželam in narodom nakopavajo revščino, ktero spremlja brzonoga poguba. Kedo bi verjel, da dela to nedolžni „gospodski počitek“? Komu bi šlo v glavo, da preobile razne veselice, premnogi nezapovedani — žal. da večkrat v krasen naroden plašč ogrnjeni — prazniki dajejo ljudem pogubno smrtno orožje v roke in razlivajo hud strup med ljudstvo? — In vendar je tako. Vidim te, da z

LISTEK.

Kaj človek skusi, ako peš na Dunaj gre.

(Dalje.)

Štirinajsti dan.

Današnji dan smo si bili določili za odhod. Mi bi bili pač z veseljem še ostali na Dunaji, toda Dunaj človeka preveč „suši“, — sosebnost dijaka, ki je že itak mnogokrat „suh“, sicer ne vem ravno, kako je sedaj, za čas mojega šolanja pa že vem, kako in kaj je s tako „sušico“.

Pred odhodom smo pa hoteli še posloviti se pri cesarjevi palači kot zvesti vdani državljani svojemu vladarju, ktereга smo dobro videli 18. avgusta tudi pri vходу v Dunajsko stolno cerkev sv. Štefana.

Kaj ne, da je bila misel dobra in namen blag! Ali izvršitev in nje nasledek? Nasledek te izpoljuje mi je pa prinesel — strah in veselje!

Ko namreč stojimo v veži cesarjeve palače in se jaz oziram okoli sebe, memo mene ravno „pred nosom“ šine služabnik cesarske dvorne straže, ktereга pa jaz poprej nisem videl. Gospod je bil jako

velik, šibek, ves v zlatu in višnjevi obleki. Po stopnjicah je prihitel urnih korakov doli in ravno tako urnih korakov je skočil po drugih stopnjicah navzgor. Ko blisk švigne pred mojimi očmi in — tako sem se bil v tem trenutku zganil in vstrašil, da sem kar „moker“ postal po vsem životu; ravno tako nekako je bilo, kakor da bi me bila oplazila riba trnjača; — v resnici! — „Na kolovratu sem bil!“ — Še nekako bolj me je strsel ta „kolovrat“, kakor strese učiteljeva roka v šoli neubogljivemu poglavcu njegovi čop.

In ko sem bil otresel prvi strah, — sem se samemu sebi smejal, da sem še sedaj tako — boječ. In zdaj se mnogokrat z veseljem spominjam onega gospoda, kadar se v duhu oziram na cesarjevi dvor, ali ako pride v kaki družbi govorica o tej dvorni straži. Ko bi oni gospod vedel, kako močen in gost „kurji pôt“ mi je provzročil, bi ga morebiti razvedril spomin na oni dogodek enako sladko, kakor mene razvedruje!

Čas hiti in le hiti; ko odbije ura enajsto pred poludnem, zdihnemo: „Z Bogom Dunaj!“ in — začnemo se počasi pomikati iz mesta; pogosto se še oziramo nazaj in pozdravljamo za odhod še pre-

lepo mesto Dunaj. „Ni drugače!“ — domu nam je iti; radi ali neradi moramo nastopiti pot proti mili naši Kranjski.

„Dunajčan“ Anton je pa že v Ljubljani si zarisal potni načrt in v njega postavil novo pot proti domu. Nazaj gredé smo si namreč izvolili pot v Marija Celje in potem čez Koroško v Ljubljano. Toraj si vberemo zdaj pot, ki nas ima pripeljati v Št. Hipolit. In — zdaj jo že „poberamo“ po oni cesti.

Prišedši zunaj mesta si pa prigovorimo, da bode razen drugih potreb zdaj nam prva ta, da si poišemo čevljarja, ki bi nekoliko naše „ribje mreže“ zakrpal in opletel, ker „ribice“ so se hotele že vsem prikazovati in smo bili v nevarnosti, da nam njih ktera ne uide, ali bi vsaj v nevarnost priti utegnili, da se kje „nabode“; ne sicer na trnik, ampak ob bodeče kamenje.

V Penzingu res stopimo k čevljarju. Ravno so obedovali; prav dobro nisem videl, zdelo se mi je pa le, da obedovajo „kašo“. — „Ko bi še mene povabili k mizi!“ — si mislim. Ni mi pa tudi bilo v hudo ali v nespametno štet, da so se „take“ želje vzbujevale v meni; kajti posebno dobro bi se

glavo maješ, ali — „factum in factum fieri non potest“.

Hud strup so preobilne veselice in slavnosti ter premnogi necerkveni prazniki. Ugonoblja ljudstvu socialno in versko življenje. Radi tega bi se ga drznili pridružiti onim trem strupom, ki jih je o lanskih „Večernicah“ Svetilko opisal. Saj tega strupa se ne bojé le po tistih krajih, od koder sem navel one pritožbe, ampak izogibati so se mu začeli že tudi Slovenci, ker se je že tudi med nas vtihotapil, marsikje ga tudi že Slovenci pijemo iz prevelike kupe. Kakor se je oglašil Jeremija nad razvalinami našega slovstva, tako bi bilo tudi dobro, da bi se kdo ohrabil in pokazal ljudem ta strup. Rodoljubom, ki jih je res skrb naroda, bi on iz srca govoril. Pa počasi! Ali si že spričal, da res tudi Slovenci uživamo že ta strup? — Saj tega še pričati ni treba. Naši časniki so to že zadosti jasno dokazali in podpirajo dokaze še vedno z novimi razlogi. Ako ne veruješ, primi v roko ta ali oni naš časopis in poglej dopise ali še bolj zadej naznanila in vabila. Ali te ne zbode precej v oči veselica, zabava, slavnost, praznik? Tu bereš: naša čitalnica je priredila zabavno veselico, ki je trajala tako in tako dolgo in se završile s plesom. Tam čitaš: to in to društvo obhajalo je slovesno svojo obletnico, desetletnico, petindvajsetletnico. Ker pa še to ni bilo zadosti, porabilo je za slavnost in veselico še petdesetletnico društvenega ustanovnika ali kakovega uda ali tudi sličen povod sosednjega bratskega društva. Iz enega kraja se ti poroča: toliko in toliko let je, odkar je ugasnila luč življenja našemu rojaku, slavnemu pisatelju ali učenjaku, — spodobilo se je, da smo mu vzdali spominsko ploščo s primerno slovesnostjo in veselico za sklep. Od drugod izveš, da je bila kaka volitev — in da bi bolj veljala, potrdili so jo z veselico. Slišati je bilo nedavno, da so nekje celó šolsko nadzorovanje zabelili s tem „strupom“. Včasih je „strup“ skrit v narodno oblačilo ali pa zavil v dober namen — kakor: čisti dohodek te veselice je odločen pogorelcem, „Narodnemu domu“, za kak spominek itd. Ali ta „namen“ je tolikokrat le skrivna vada, ki naj bi ljudi slepila in strup v neškodljivi, prijetni obliki kazala. Radi tega se pa tudi včasih dogodi, da pozabijo „dobri namen“, da skrbé oni, ki se vdeležé vesele slavnosti ali slovesne veselice le za-se in svoje nepotrebne potrebe.

Zuan mi je nek slučaj, da je „dobri namen“ dobil nekaj goldinarjev zgube. Pa kaj se hočem pri tem še dalj časa muditi? Časniki naši javno pričajo, da je ta „strup“ vselil se v precejšnji meri že tudi med nas Slovence. Saj kakor bi za drugod lahko imenovali 19. stoletje „društveno stoletje“, tako nazovemo tudi gledé nas sedanji čas, — „čas, o katerem cvetó ali vsaj rastó društva“. Kdo more urno prešteti vsa društva, ki so ustanovljena na naših tleh? Ta društva pa se hočejo skoraj vsa tudi na vnanje kazati. Ker jim pa tega zdaj ni moči vselej doseči zadostno s svojim delovanjem, skazujejo se ob raznih veselicah in slavnostih, kar potem prav živo popisujejo časopisi, da se vnema med drugimi društvi tekmovalje. Večeri predpustnega časa nam bodo to najboljše spričali. Pa tudi poletni izleti so nam zanesljive priče za našo trditev. Radi tega bi nikomur ničesar ne očitali, ko bi nadel današnjemu času pri-

mi bila „kaša“ prilegla, ker vedno le meso in meso uživati po krémah, se človeku že vstavlja. Teda — „mislil sem zastoj!“ — Pa nič zato! Saj sem — imel čas misliti, ker smo morali počakati, da so odjedli ti čevljarjevi.

Po jedi so nam pa ti čevljarji precej postregli. Moji čevlji bili so sicer še za silo, le nekaj so zgubili. In kaj? Ko bi bil jaz takrat z njimi stopal po kaki dvorani, bi bil prav tiho stopal; peté sem jim „zbrusil“; in čevljar mi je za 20 krajcarjev nove „pritisnil“.

Francetovi „Ljubljanski“ čevljar se pa ni nič kaj obnesel. Pri odhodu iz Ljubljane je on namreč obul nove čevlje in v Penzing je priromal že skoraj po „maternih“ podplatih; tudi njemu je čevljar pomagal; toda tudi malo „puščal“; za 1 gl. 30 kr. mu je „vzel krvi“; dovolj — za popotnega dijaka na Dunaj!

Ko smo vsi trije po takem načinu zopet na „dobrih“ nogah, stopamo dalje in dalje; pot se nam odseda dobro in povoljno kramljamo o Dunajskih skušnjah itd., in ko nas noč dohití, se vstavimo v vasi „Reckawinkel“, kjer smo zopet spali — na slami. Kako je ravno tukaj bilo, ne vem, je

devek ali epiteton „veselic, slavnosti in necerkvenih praznikov“. — Ne quid nimis!

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. februarja.

Notranje dežele.

Kazenska postava za *c. kr. brambovce* se bo na korist poslednjim spremenila. Predlagala se je namreč sprememba na podlagi pravic, ktere so dovoljene tudi civilnim zatožencem, da se obravnava ne vrši tajno, temveč očitno, da se sme zatoženec zagovarjati in dokazovati svojo nedolžnost, ako namreč to zamore. Do sedaj tega pri vojaškem sodišči ni bilo. Kdor je bil zatožen, ta je bil tudi že obsojen. Kriv ali ne kriv, za to mrzli vojaški paragrafi niso vprašali, ker so stavljeni na podlagi, da se mora javno v vojaškem življenji pravica vedno višjemu priznati. Jako tehtna sprememba, ki pa ne bo na korist brambovcem, bo pa ta, da bodo od slej na dalje po obsodbi v navadnih vojaških zaporih kazni prestati morali. Do sedaj so bili brambovci le toliko časa v vojaških zaporih, dokler so bili v preiskavi; kazni so pa pozneje navadno pri *c. kr. deželnih sodiščih* prestajali.

Obrtniške šole na Dunaji imajo leto za letom več uspeha. Tiste se delé v 4 oddelke in imajo 1. 35 pripravljavnih tečajev za obrtniške šole; 2. 9 obrtniških izobraževališč za učence in pomočnike; 3. 3 izobraževališča za dekleta in 4. 12 obrtniških strokovnih šol. Vsi ti prekornisti zavodi imeli so 7329 učencev in učenk vpisanih, katerih je šolo redno obiskavalo in tudi z dobrim uspehom dovršilo 4990. Obiskovanje šole je že zdatno boljše, kakor je bilo poprej, ker ondi povsod zahtevajo šolsko spričevalo, preden tega in onega oprosté učenske drobe in ga proglasé za pomočnika. Vendar enkrat zopet nekaj pametnega! Vedno se kliče po šoli in po poduku, na to je pa malokdo še mislil, kakošnih šol da potrebujemo. Srednjih šol imamo že preveč, obrtnih šol pa, iz katerih se ljudje na samostojno življenje postavljajo, teh nam pa manjka. Učenega proletarijata je toliko, da že drug drugemu kljuko podajajo s klobukom v roki, izobraženih delavcev in obrtnikov pa še povsod manjka. Obrtnih strokovnih šol potrebuje naš narod mnogo živeje, kakor pa gimnazij in realk, v ktere dandanes vse tišči, če tudi jih tako malo pride v varno luko, ki bi na koncu svojega življenja lahko rekli: „svoj smoter sem dosegel.“ Vse drugače pa je to pri obrtniku, ako ima poleg božjega blagoslova tudi razumno glavo in delavne roke, mu blagostanje ne more izostati, kajti on dela za-se in čem bolje je marljiv, tem večji je njegova korist, kar pa tistih nobeden ne more reči, ki na mesec plačo vleče. Tukaj ni razlike med marljivim, naglim in počasnim, med zmognim in nezmožnim delavcem. Svojo nalogo dovrši kakor ura ta in oni in tudi oba enako plačo potegneta. Obrtniških šol nam toraj dajte in otroci našega naroda naj rajši tiste obiskujejo v toliki meri, kakor silijo sedaj na gimnazije — pa se bo bēda kmalo zgubila!

Na *Ogerskem*, t. j. v Budapeštu bodo imeli letos veliko razstavo deželnih izdelkov, ktere se bodo vse dežele krone sv. Štefana vdeležile. Pri takih prilikah navadno krémariji žanjejo pšenico od zgodnjega mraka pozno v noč. Kdo se še ne spominja silne dragine, ki je bila ob času svetovne razstave na Dunaji! Da bi bila razstava v Budapeštu boljše obiskana, sošli so se vsi Budapeštanski hoteljaši na posvetovanje, pri katerem so sklenili cene po hotelih prav neznatno zvišati, tako gledé postrežbe, kakor stanovanja in hrane. Te le nekoliko in prav zmerno

moralo že dobro biti, ker moj zapisnik molči o kakem pikantnem pripetljaji. Kako — se pa spi na slami, sem pa že povedal; včasih — malo bōde. Za danes: z Bogom!

(Dalje prih.)

Pisma iz tujine.

I.

Časi se spreminjajo. Pogledjmo le v „narodno blago“, kolikor nam je slovstvo rešilo. Skorej vse, kar imamo, je iz stareje dōbe, in ako tega kmalo pozabljivosti ne rešimo, pozabljeno bo za vselej. Na delo toraj, kdor ima priliko! Potem pa še vsklik: kedaj pride že korenjak na vrsto, ki nam bo vsaj to priredil in izdal, kar je med nami do sedaj nabra-nega. Matičin odbor pa iskreno prosimo, da v tej zadevi kaj ukrene, kakor hitro se sedanje slabo stanje matičinega imetka le nekoliko popravi. Naše narodno blago je vredno, da ga obelodanimo v celini ali vsaj v najširšem obsegu, kar je mogoče. Precejšnjo številó imamo sotrudnikov na našem slovstvenem polji, ali vsi delajo tako rekoč samo na eno

zvišane cene bodo nastavili za trdno vže meseca aprila. Na ta način se ne bo nikomur bati, kdor pojde v Budapešt na razstavo, da bi mu ondi natakarji kožo čez glavo potegnili, kakor se je to z magistratnim privolenjem leta 1873 na Dunaji godilo. Nekaj malega za izvanredne slučaje že vsakdo rad ali nerad brez mrmranja priloži, da le zahteva ni predebela!

Avstrija v Afriki sicer še ni naseljena, pač pa se njenim organom povsod skazuje velika čast, kamor koli se prikažejo, edino okolico Mahdijavo izvemši. Vozila se je med drugimi tudi *c. kr. vojna korveta* „Frundsberg“ lansko jesen meseca novembra in decembra po morji okoli Afrike. Meseca novembra prišli so v Zanzibar, kjer so jih ondašnji zamorci jako sočutno pozdravili, sultan sam sprejel je pa zapovednika korvete s celim njegovim štabom v slovesni avdijenci. Sultanovi vojakci stali so v paradi pred palačo. Ko so se Avstrijani približali, zaigra godba neko podobno melodijo, kakor je „Wacht am Rhein“ in pa tudi „marzelezo“. Od vrat pa do stopnic stala je telesna straža zvrstena. Sultan s svojimi dostojanstveniki sprejel je došle goste pred prestolno dvorano in je vsakemu v roko segel. Veseli me, je rekel, da čez dolgo časa zopet vidim avstro-ogersko vojno ladijo v svoji luki. Zapovedniku ladije ponudil je za ves čas, kolikor dolgo se bodo mudili v luki, svoje konje in vozove za porabo. Škof v Zanzibaru, ki je ob enem načelnik vsem francoskim misijonom ob iztočnem afrikanskem obrežji, jih je pa v nedeljo na 23. novembra povabil k slovesni službi božji, ktere se je ves štab in nekaj pomorščakov vdeležilo. Nemški konzul Oswald napravil je veliko pojedino na čast došlim avstrijskim gostom, ktero mu je pozneje zapovednik korvete vrnil. Konec decembra so odšli iz gostoljubnega Zanzibara in so se na 7. decembra zasidrali v Maronski luki na otoku Comoro. Ladija ni bila še dobro zasidrana, in že je prišel sultanov poslanec zapovednika pozdravljat v imenu sultanovem, ter se mu ponudi na vslogo. Še tisti dan šel se je zapovednik korvete sultanu predstavljat, ki ga je z veliko častjo sprejel in je v teku pogovora jako radostno izrekel, koliko ga veseli, da zamore avstrijsko vojno ladijo pozdraviti ob svojih obalah, kamor tako malokdaj kaka tuja ladija zaide izvemši angleške in francoske. Iz Marone so odrinili Avstrijanci takoj drugo jutro in so se proti Mozambiški luki obrnili, kjer so nameravali več časa ostati.

Vnanje države.

Na *Grškem* imajo ravnokar ministersko krizo. Trikupisevo ministerstvo se je svojemu poslu odpovedalo in kralj Georgios (Jurij) je odpoved sprejel. Opoziciji se je namreč posrečilo, da je o priliki budgetne debate s 108 proti 104 glasovi izrekla nezaupnico dosedanji vladi. Posebno so ministrom očitali, da nimajo najmanjega razuma ne za finance in ne za vojsko. Vojni budget znaša več kakor 20 milijonov, vojska pa ni nič vredna. Sploh so se pa vsi stroški od 45 na 85 milijonov povišali, kar pri takošnem kraljestvu, kakor je Grško, zopet nikamor ne kaže. Sploh je finančni položaj pritlikovske države tako kritičen, da se je za leto 1885 poleg že sedaj obstoječega velikega primanjkljaja nadjati še novega v znesku 56 milijonov drahem. (Drahma se nekako vjema s frankom, dinarjem in laško liro.)

Tu in tam se bere o vzornih ženskah, ki so si gledé domoljubja prisvojile častno mesto v svetovni zgodovini. K temu sme se po vsi pravici prištevati *20.000 danskih žensk*, ki so ondašnjemu kralju naklonile darilo, kakoršnega do sedaj še ni noben vladar od slabotne ženske roke prejel. Med tem namreč, ko se državni zbor v Dänemarku leto za letom z vlado prepira za vojni budget, zbralo se je prav po tistem 20.000 žensk po mestih in po deželi, ki so nanašale skupaj, kolikor je ravno kateri mogoče bilo ter so za nabrano svoto kupile osem Kruppovih topov, ktere so svojemu

stran, kar je sicer lahko umevno, skrbeč vstvariti in razširiti nam še mlado slovstvo. Ali treba tudi še drugih delavcev, ki ne stvarjajo novega, temuč vrejajo ono, kar je že v knjigah ali rokopisih, pa je raztreseno, ne dosta osvetljeno in v časih tudi še ne dopiljeno. To je druga stran slovstvenemu delovanju, kakor si jaz mislim, in skoraj bi moral trditi, da ta nič manj delavcev ne potrebuje, kakor prva. Se ve da tukaj ni moč uteči si toliko slave kakor pri stvarjajočem delovanji, ali koristi za narod ni nič manj.

Inteligenca nam narašča in to je prvi pogoj, potreben k vsestranskemu slovstvenemu delovanju. Slovstveniki si dan danes vendar lahko pri svojem delu dokaj „prislužijo“, čemur v prejšnjih letih skoro da ni bilo moč; to je pa drugi pogoj. Tretjega nam pa še manjka in to bi bilo neko upravišče, ki bi delo vodilo in vrejevalo. Za tako upravišče ne smatram niti Slovenske Matice niti Mohorjeve bratovščine ali ktereга drugega sedanjega društva, trebalo bi novega in to bi bilo pisateljsko društvo, kakor se je nekđaj že ustanovljalo ali menda ne ustanovilo. To upravišče bi imelo biti kakor generalni štab v vojski, ki daje povelja na vse strani, ter bi reklo temu, spiši nam

kralju darovale. Izročila mu jih je posebna ženska deputacija, katero je kralj jako prijazno sprejel in do solz ginjen rekel: „S srčno radostjo sprejememo od Vas nam naklonjen dar za domovino. Sprejememo ga s tolikanj večim veseljem, ker on ni le zdaten pridatek jako skromno umerjeni obrambi naše domovine, temveč je živ dokaz, da, ker se je 20.000 žensk za njegovo napravo združilo, domovinska ljubezen pri nas še ni zgubljena in ta nam je jasen dokaz, da dežela v bodočnosti ne more nič več tako sama sebi prepuščena ostati. Ako že slabotne ženske na njo svoje oči obračajo, kolikanj več more to biti naloga čvrstega moškega spola.“ Da, pač srečen smé se imenovati danski kralj, ker ima take matere bodočemu naraščanju pod svojo oblastjo. Podobne so v svojem domoljubju skoraj da Spartankam in kakošne junake so tiste vzgojevale, nam zgodovina pripoveduje. Potreba bo znabiti kmalo krepkih junakov, kajti Prusija ni še zadovoljna s tem kar ima, temveč bi tudi še rada Dansko deželo pod-se spravila, ker ji je jako na poti iz iztočnega v severno morje.

V *Suakimu* ljudje delajo, kakor bi mislili večno živeti. Posebno Osman Digma s svojimi uporniki niti minute ne počiva, temveč je neumorno delaven, kako bi se bolje in spretneje zavaroval proti nevarnosti, ki mu od vseh strani žuga. Toda tudi Angleži ne drže križem rok. Najprej so kar v naglici napravili nov nasip, ki bode čuval in branil železnico pred sovražnim napadom. Zdelali so ga v enem dnevu, posedli so ga pa angleški pomorščaki.

Kralj Janex Abesinski pisal je svojima namestnikoma v iztočnih pokrajinah Aksum in Tsazega, da so Lahi Masano zasedli. Žal mu je, da angleška kraljica te naloge ni dala abesinskim vojakom, ki imajo do Masane izvestno več pravice, kakor pa Lahi. Kljub temu pa pravi, da ga veseli, da se je ondi egiptovsko-mohamedansko gospodarstvo moralo umakniti kristjanstvu. Zarad tega poziva oba svoja namestnika, da naj gresta Lahom, kolikor se dá na roko, da prijatelji ostanejo.

Vse, kar se je do sedaj o *Chartumu* in njegovem padu pisalo, so pripovedovanja Arabcev, kakor so jih tisti zopet od drugih oseb slišali. Videl pa izmed vseh tistih Chartuma menda sam nobeden ni. Sedaj so Angleži dobili nekega moža, ki je iz Chartuma vbežal in je z lastnimi očmi videl reči, ki so se ondi godile. Chartum se je brez posebne boja podal. Farag-paša je Mahdijevim vojakom zjutraj 26. januarja duri odprl, kateri so jeli v mesto dreti in so se po sili hoteli vladne palače polastiti. Gordon in njegovi zvesti so se branili kot levi, toda boj je bil kratek, ter so vsi popadali. Mahdijevi vojaki so se na to arzenala polastili ter so pomorili vse delavce, uradnike in tehnike, ki so bili večinoma Grki. Žensk in otrok, pravi ta zamorec, da niso morili. Kdor se je Mahdiju vdal in je na glas zavpil: „Ahmed Mohamed naj bo naš gospod!“ se mu ni nič zalega zgodilo na življenji, pač pak je moral vsak svoje premoženje in dragocenosti prineesti v tabor upornikov, ki so bolje reči obdržali, manjše vrednosti so pa precenili in vsakemu svoje vrnili. Grški konzul in pa nek zdravnik sta edina Evropejca, ki sta v Chartumu pri življenji ostala, avstrijskega konzula so pa umorili. Gordonovi zamorci so večinoma pobegnili, nekaj jih je pa tudi k Mahdiju prestopilo. Tri dni pozneje prišel je Mahdi sam v mesto, kjer je napravil pred vladno palačo javno sodišče. Med drugimi, ki jih je Mahdi na smrt obsodil, je tudi Gordonov izdajalec, Farag-paša, katerega so še tistega večera pred mestom obesili. Mahdi je ostal do večera v Chartumu in je zapovedal, da morajo od slej na dalje derviši iz minaretov k molitvi takole klicati: „Ni ga Boga razun Allah in Mohamed Ahmed je njegov prerok!“ V taborji je sklical vse šejke njemu prijaznih rodov, ter se je z njimi posvetoval o daljši vojski. Sklenili so novih vojakov zahtevati, ker so najboljši Mahdijevi vojaki pri Metamehu padli. Koliko je na tem resnice, kdo bi to

vedel? Veseli pa nas, da je tudi Farag-paša zaslužen plačilo prejel za črno svoje delo. Kako ostudno da je izdajstvo, učimo se lahko od divjaka, kajti niti on ne mara izdajalec med svojimi, ker mu ne more zaupati. Obesiti ga je dal!

Kitajcem v Tonkinu se dandanes godi za las tako, kakor se je godilo leta 1866 Lahom z Avstrijo v vojsko zapletenimi. Tepeni so bili na suhem in na morji in prav tako so ravnokar Francozi s Kitajci napravili. Popolnoma so jih nasekali 12. in 13. t. m. pred trdnjavo Lang-Son, katero so jim še tistega dne vzeli. Kitajci so bežali, kamor je kdo ravno vedel in znal in to je kitajska Kustoca! Na morji so jim Francozje razstrelili dva velika parnika s 33 topovi in 750 možmi, da je šlo vse skupaj v pravem pomenu besede na dno morja in to je kitajski Vis (Lissa). Francozi so že v drugič sijajno dokazali, da so kljub vsem mogočim nezgodam mojstri v deželi, če tudi jim je premagati sto in sto zaprek, ki se jim doma in na tujem brezbrizno stavijo. Nadjati se je, da bode nesrečna iluzija, kateri so se Kitajci vdali, kedar so s Francozi vojsko začeli, da jim bodo namreč Angleži pomagali, enkrat za vselej minula, kajti prepričali so se lahko, da so jih Angleži popolnoma na cedilu popustili. Da bi se pa Kitajci še nadalje uspešno Francozom po robu staviti zamogli, posebno že sedaj, ko so francoske pomožne čete že na poti, na to še misliti ni! Modrijani v Pekingu bodo morda sedaj sprevideli, da bi vendar ne bilo napačno z zmagovalnimi Francozi mir napraviti. Da bodo pa Francozi sedaj povsem drugačne pogodbe stavili, kakor so jih prvokrat, smejo Kitajci zopet pripravljati biti, kajti Francozom je po zmagi in vzetji trdnjave Lang-Sonske cesta v osrčje „nebeškega“ kraljestva na stečaj odprta, kitajska vojska pa je kljub vodstva nemških častnikov tepena — da se Bogu usmili.

Izvirni dopisi.

Z Goriškega, 20. febr. Goriško mesto je bilo prisiljeno, da je pred dvema letoma odprlo zunaj mesta v stari gori slovensko ljudsko šolo. Tam zunaj mesta ob Ljubljanski cesti, pa še v okrožji mesta prebivajo sploh sami Slovenci. Mesto je moralo ustanoviti šolo, ali dalo jej je takega učitelja, od katerega vé, da ni potrjen za slovenski učni jezik, in od katerega upa, da bo vedno vstreljal željam italijanskega magistrata. Magistrat je tudi pozvedel, da v stari gori živi toliko Italijanov, da je dolžnost napraviti tam slovenski ljudski šoli italijanske paralelke; ali v italijanske paralelke ni došlo nič otrok, in mesto vzdržuje, kakor nerado, vendar-le eno slovensko enorazrednico.

V Gorici pa imamo še eno šolo, katero magistrat vsaj deloma vzdržuje, in ktera bi morala tudi za Slovence skrbeti, to je „rokodelska šola“.

To šolo vzdržuje mesto, kupčijska zbornica, dežela in vlada. Deželni zbor je leta 1881 dovolil tej šoli deželne podpore 600 gld., a naložil je deželnemu odboru, „da se združi z municipijem Goriškega mesta s kupčijsko in obrtnijsko zbornico, s c. kr. vlado in kompetentnimi šolskimi oblastmi, z namenom, da bi se imenovana šola osnovala tako, da bi mogla zadostovati potrebam obeh narodnostih deželnih....“ Ta nalog je dal zbor odboru enoglasno brez ugovora, in peticijski odsek ga je podpiral z besedami „...toliko je res, da se je razodevala v resnici želja, da naj bi se šola ustrojila tako, da bi jo mogla obiskovati

tudi mladež slovenske narodnosti, ki prihaja v mesto, da bi se učila rokodelstva, kar bilo bi pa težavno, ko bi se poduk dajal samo v italijanskem jeziku, katerega ne znajo dečki, ki so komaj dovršili ljudsko slovensko šolo“.

Dežela še vedno podpira to šolo z letnimi 600 gld., a šola je bila in je popolnoma italijanska. Prvo leto so se slovenski dečki v precejšnjem številu oglasili v to šolo, ali ker italijanskega nauka niso razumeli, so izostali. Deželni odbor in naši slovenski poslanci molčé, rokodelčiči pa so brez poduka, ter se nevedni še lože pofurlanijo, in množé tisto Goriško nenarodnost, ki se je pri sodnijski obravnavi o zadevi blagoslovljenja zastave pokazala v svoji pravi luči. Poslanci so menda na to šolo pozabili, in odbor je tudi pozabil na sklep od 9. septembra 1881; ali Slovenci na Goriškem še niso vsega tega pozabili, ter se nadjajo, da bo prihodnji deželni zbor to krivico odstranil, ter skrbel, da dobojo tudi slovenski rokodelčiči nauk v svojem jeziku.

Iz Karlovca, 17. februvarja. (Novi most čez Kolpo.) Karlovec je med našimi sosednimi mesti gotovo najmlajše mesto, kajti ono je bilo sezidano pred tri sto leti kot trdnjava, da zabrani daljnjam navalom takrat še mogočih Turkov. Pri zidanji te nove trdnjave je vporabljen vse dotakratno znanje in veština v zidanju trdnih mest, in sosednji zemlji Kranjska in Koroška ste potrošili na zidanje, se vé, da tudi zarad lastne varnosti, milijone denarja, a sto tisoč hrvatskih kmetov se je potilo pri kopanju in izravnavanju Karlovških nasipov, pa vendar vsa ta razumnost, ves ta denar, ves ta trud ni povzdignil Karlovca do kakšnega imenitnega mesta, ki bi bil nadkrilil kedaj samo bližnji Zagreb, ali kako drugo stareje mesto v avstrijskih pokrajinah in v bivši benečanski državi. Od Karola štajarskega, utemeljitelja Karlovca (l. 1578), pa do generala Herbersteina je ostalo to mesto neznatno; in da ni omenjeni general sezidal z ometim imetkom Zrinsko-Frankopanskim generalije (do l. 1787 sedišče zapovednika za hrvaško krajino), a cesar Jožef II. kosarno orožnico (Zeughaus), trdnjava Karlovška ne bi imela do najnovejšega časa nobene večje in znamenitnejše zgradbe, še celó katoliška župna cerkev sv. Trojice je tako neznatna in skažena, da se z njo ne bi ponašati mogla niti kakšna vas, a kako že odlično mesto. Cesar Jožef II., ko je bil l. 1782 v Karlovcu, izdal je povelje, da se podere in ova se zida po osnovi, katero je dal sam izdelati. Karlovcu manjka zares lepih cerkev in v tem pogledu mi ni znano mesto, ki bi bilo tako zaostalo v zidanji božjih hramov. V razmerji z javnimi zgradbami so bile tudi hiše mestjanov v Karlovcu vse do novejših dobe večidel čisto majhne, lesene in nespretne z visokimi nemškimi strehami, razun samo nekih zgradb v predmestji, sezidanih za časa francoske vlade (1809—1812), ko je bilo dovoljeno pred trdnjavo zidati hiše s trdo tvarino (kamenjem in opeko); pred tem, pa tudi kasneje, je bilo vse do l. 1870 iz strateških obzirov zabranjeno zidati hiše v bližnji okolici trdnjave in to tako strogo, da je vojaška oblast dala porušiti nekoliko hiš, ki so bile v kljub te prepovedi s čvrste tvarine sezidane. Kar se pa ni moglo izvesti zarad zaprek vojaških, nekaj pa tudi zarad malomarnosti prebivalcev, dokler je Karlovec vžival srečnejše dneve, kajti trgovina njegova med Podonavjem in jadranskim morjem je bila tako velika, da ni nobeno hrvatsko mesto imelo toliko dohodkov. Mora se pa zdaj vse popravljati, kar se je poprej zanemarilo in Karlovec bo dobil v kratkem popolnoma drugo lice, kakor druga novosegna mesta. Lepše in večje hiše so se sezidale v Karlovcu posebno po velikih požarih l. 1846 in 1866 v predmestji, a razvitku in vrejenju mesta pa je zapust trdnjave velike koristi, ker je še le zdaj mogoče notranje mesto odpreti in razširiti proti predmestju, kamor se je poprej hodilo skoz ozka vrata in čez mostove. Zdaj so začeli te mostove rušiti in jarek zasipavati ter sta dva prelaza že gotova, a letos bodo tretjega naredili.

Pa tudi leseni most čez Kolpo ni bil Karlovcu na čast, ker je bil čisto prosto narejen in že tako slab, da je bilo nevarno večje tovore čez voziti. Narejen še pred tri sto leti, menda kadar trdnjava, bil je v oskrbovanji s prva vojaške oblasti, kasneje pa mestne občine, ko je Karlovec postal slobodno mesto. Za tako visok most potrebovali pa so ogromne hrastove hlode, katere so dobivali iz bližnjih šum, dokler niso bile posekane. Zarad pomanjkanja lesa je namenila Marija Terezija že l. 1754 sezidati most

to, onemu, vredi nam vse te rokopise; to opravišče samo bi se pogajalo z društvu zaradi objavljenja, nagradjenja in razširjevanja tiskovin. Pa ne samo to, tudi za preskrbljenje za časa bolezni in starosti in za vdove in sirote pisateljev bi imelo ono skrbeti. Bila bi to prava pisateljska zadruga.

Pa naj bo to vse samo mimogredé povedano, vsaj se v tem predmeti se lahko pozneje posebej pogovorimo. Ostanimo toraj pri narodnem blagu in pri spremenjenih časih, pri naših časih šal in poduka. Ni ga že skoro fantiča in ne deklina, da ne bi znala čitati in pisati. Ljudstvo nam je dandanes ukaželjno ljudstvo. Kolikor več naučenih nazorov v glavi, tem manj prostora za misli in oblike iz naroda samega vzete. Zatoraj še enkrat: požurite se oni, ki ste doma ter zbirajte in pobirajte, kar dandanes žalibog večinoma samo stare ženice še vedó pripovedovati ali peti. V tujini še le občutiš, koliko vrednosti imajo naše narodne pesni, pravljice, pregovori, šege in navade, ko ti ne donijo več do ušes, temuč se samo v prostih urah spominjaš na dolge zimske večere in na vse one zabave, s katerimi si priprosti narod čas kratil. To so „jour-fixi“ našim vaščanom

ter niso brez pomena, ker gojijo živo slovstvo. Da bi bilo po mojem, prepovedal bi krčme in krčmarjenje, namesto njih pa naj bi stopilo „vasovanje“ vsih sosedov in sosed, bodi-si skupno ali posebej v pripravnih prostorih, kjer bi se malo skupno pomolilo, nikar se ne smejajte, skupna molitev je mnogo vredna za narodno slovensko življenje, potem popevalo, pripovedovalo, besedovalo in zraven kaj lahkega delalo. Ako bi morala biti tudi pijača, ne bi smela ta biti vpojna vsaj si človek s hrušovo vodo, z medico ali raskim kvasom tudi lahko žejo ugasi. Da si ne živimo skupno več Slovani kakor nekdanj, vendar imamo do skupnega življenja še mnogo spominov, mnogo nagnjenja in tudi dosti vzrokov, da bi je zopet pričeli. Vsaj v nekaterih posameznih prilikah. Tudi o tem mislim, da bode treba bolje posebej, obširneje in temeljiteje spregovoriti, zato naj za danes zadostujejo samo te kratke opazke. Po moji misli bi se dalo tako vse naše narodno slovstveno blago ohraniti še dolgo dolgo živo v narodu.

(Dalje prih.)

čez Kolpo. In že je bil ves kamen pripravljen, ali vojna uprava pod generalom grofom Petazzijem odloči l. 1755 najpoprej, da se imajo sezidati samo tri babice, a zgoraj premostiti z lesom, a kasneje so opustili tudi to, ter so ves kamen upotrebili za zidanje propusta za vodo iz trdnjave v Kolpo. Tako je propala lepa osnova kraljice Marije Terezije in most se le ni zidal, čeravno je bilo opredeljeno, da se ima za to zidanje upotrebiti ves prihranjeni denar od vseh krajiških služeb, ki se radi tega niso imele popolniti skoz tri mesece posle izpraznjenja. Ali tega denarja se ni nikdar toliko nabralo, da bi se most zidal, in tako je ostalo do najnovejšega časa vse pri starem.

Most se je popravljaj, dokler se je dalo; ko je pa nevarnost pretila, da bi most propadel, sklenilo je preteklo leto mestno starešinstvo Karlovsko, da se ima mesto starega mostu postaviti nov s kamnja in železa. 24. marca 1884 je bil predlog konečno sprejet, 7. julija predano delo podvzetnikom, a meseca februarja t. l. je bil most predan javnemu prometu. 8. februarja je bila obavljena poskušnja v prisotnosti mnogih inženirjev in drugih oblasti, pa se je pokazalo, da je most dosta jak za vsako težo in da so ga podvzetniki dobro izdelali.

Ta novi most je lep zares za Karlovec. Impozantno se vzdiguje v zrak dva velika železna loka, ki nosita ves most. Dolgost mosta od Karloveca do Banije iznosi 106 metrov ter ima tri otvore med kamenitimi babicami z železnim premostom. Dva otvora med mostno glavo na strani Karlovski sta široka 49 metrov, tretji otvor na Banijski strani, namenjen je za konjski pot, kadar ladje vlečejo, samo 8 metrov širine. Mostne babice so zidane od najbolje vrste kamnja, vse v kvadrilih. Prelaz za vozove je širok 7 metrov, na obeh straneh pa je posebej prelaz za pešce. Železna konstrukcija mosta teži 213.298 kilogramov, a delo je izvršilo alpinsko montansko društvo. Ves strošek za most iznosi 100.000 gld. in sicer za zidarsko in tesarsko delo 48.000 gld., a za železno konstrukcijo 52.000 gld. Most bo za 15 dni popolnoma dodelan, a 22. februarja svečano mestni občini predan.

Tako je dobil Karlovec most, kakoršnih je malo kje videti. Kar se ni moglo izvesti pred sto leti za mogočne Marije Terezije in Jožefa II., to je izvela zdaj sama občina, kar je gotovo častno. Še pozni rodovi se bodo spominjali hvaležno onih mož, ki so sicer v slabih časih vendar izveli to monumentalno, pa tudi kulturno delo.

—a.

Domače novice.

(Postne pridige), ki jih je imel r. kanonik dr. Janez Gogala l. 1883 v tukajšnji stolni cerkvi, so izšle in se dobivajo v „Katol. Bukvarni“. V predgovoru se naznanja, da so nekteri želeli dobiti tiskane postne pridige r. kan. Gogale. V ta namen je izdajatelj pregledal in primerjal njegovo pismo zapuščino, je porabil pridizne načrte in odlomke, kjer je bilo mogoče ohraniti jih nespremenjene in skušal jim dati celotno obliko. „Za sedaj izidejo samo pridige l. 1883; ako jih bode občinstvo sprejelo prijazno, utegnejo iziti kmalu pridige l. 1884 h krati z nekterimi izbranimi govori.“ Oblika je lična. Vsebina: 1. pridiga o smrti; 2. pridiga o neumrjivosti duše; 3. pridiga o namenu človekovem; 4. pridiga o grehu; 5. pridiga o posebni sodbi; 6. pridiga o spovedi; 7. pridiga o odrešenju. — O teh tvaninah je rajni najraje govoril in na mnogih mestih bode bralec, ki ga je kdaj slišal, spoznal njegovo besedo, njegovo dokazovanje. Na zadnji strani je kratko priporočilo „Marijanišča“, ki se sicer krepko razvita, a se mora vendar boriti z — dolgom, ter je sedaj še le do dveh tretjin dokončano.

Kdor kupi knjižico, stori h krati dobro delo, ker pripadajo dohodki „Marijanišču“. Izdajatelj obeta, da se bodo za naslednje pridige, ako bode mogoče izdati jih, porabili vsi pripomočki, da bode oblika in vsebina vredna dragega in nepozabljivega pokojnika. Zastran jezika pa naj bode odločilo občinstvo.

(„Imenik šolskih oblastev, ljudskih šol, učiteljev in učiteljic na Kranjskem“) se zove mala knjižica, ki nam je prišla danes v roke. Vredil jo je profesor Jakob Predika. Cena ji je 60 kr. pri predsedniku slov. učit. društva, vodji g. Andreju Praprotniku in vredniku „Vrteca“, g. Ivanu Tomšiču. Po pošti

velja 5 kr. več. Vrejena je tako, da človek lahko najde vsakega, ki ima z ljudsko šolo kaj opraviti od c. kr. ministerstva za poduk in bogočastje do zadnje enorazredne šole v vsakem šolskem okraji. Da se kraj in šolsko osebje lažje najde sta pridenjena dva imenika, namreč šolskih krajev in šolskega osebja. Knjižica je marljivo izdelana ter bo marsikomu prav prišla.

(Slovenskega gledališča) v nedeljo na 22. t. m. ne bo zaradi raznih nastalih neprilik, za ktere se poprej vedelo ni. Zarad tega bodo pa meseca marca tri slovenske predstave in sicer 1. marca „Zapravljivec“.

(Dnevni red javne seje mestnega odbora), ktera bode v soboto, 21. dan februarja 1885. leta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Naznanila prvo sedstva. — II. Finančnega odseka poročilo o občinskem proračunu za 1885. leto. — III. Šolskega odseka poročilo o I. in II. mestne deške ljudske šole letnem računu o dotaciji za preteklo šolsko leto. — Tajna seja.

(Za letošnjo prvo porotno sesijo), ki se prične 2. marca, so bili izžrebani sledeči porotniki: Grof Karol Lanthieri, grajščak v Vipavi; Anton Wester, gostilničar v Zagorici; Viktor Dolenc, posestnik v Razdrtem; Adolf Galle, grajščak v Zgornji Šiški; Josip Tribuč, hišni posestnik in trgovec na Glincah; Franc Šlibar, posestnik v Selcah; Ignacij Seemann, hišni posestnik in trgovec v Ljubljani; Šimen Poglačar, hišni posestnik v Ljubljani; Anton Kotnik, hišni posestnik v Ljubljani; Jakob Kapš, zlatar v Ljubljani; Jurij Lah, posestnik in župan v Lazah; Vincencij Novak, trgovec v Spodnji Šiški; Maks Krenner, vodja kranjske stavbene družbe; Franc Ravnihar, deželni knjigovodja; Martin Vevar, posestnik v Lukovci; Karol Hudabunigg, hišni posestnik v Ljubljani; Anton Pretner, hišni posestnik v Ljubljani; Emerih Mayer, bankir v Ljubljani; Franc Modic, posestnik in trgovec v Lahovičah; Anton Ravnihar, hišni posestnik v Ljubljani; Rajmund Krisper, trgovec in hišni posestnik v Kranji; Alojzij Minatti, posestnik in logar na Igu; Josip Bleiweis, hišni posestnik v Ljubljani; Anton Jelčnik, hišni posestnik v Ljubljani; Jurij Šepetavec, posestnik in gostilničar v Štepanji vasi; Josip Regali, mizar v Ljubljani; Pavel Del Negro, grajščak v Kranji; Anton Gaber, posestnik v Škofji Loki; Avgust Winkler, hišni posestnik v Ljubljani; Ivan Ovenkelj, gostilničar v Ljubnem; Oroslov Dolenc, hišni posestnik in trgovec v Ljubljani; Mihael Starč, grajščak v Mengši; dr. Anton Rojic, koncipijent v Ljubljani; Vaso Petričič, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani; Jakob Škrbinec, čevljar v Ljubljani; Anton Jerančič ml., hišni posestnik v Ljubljani. Za nadomestovalne porotnike bili so izžrebani: Anton Avbel, hišni posestnik; Franc Šebenik, hišni posestnik; Janez Činkole, hišni posestnik in gostilničar; Josip Bokav, hišni posestnik; Franc Pilko, ključar; Andrej Druškovič, hišni posestnik; Jakob Milavec, hišni posestnik; Franc Blaž, slikar in pleskar in Franc Treven, hišni posestnik, vsi v Ljubljani.

(Nesrečna preža in njeni nasledki) Na poslednjo predpustno sredo imel je Anton Zajc iz Lipe, občine Česenjske v Brdskem sodnem okraji svojo svatbo. Da domači in sosednjih vasi fantje te lepe priložnosti niso izpustili in na prežo pozabili, mislim, da ni treba posebej povdarjati. Okoli 9. ure zbralo se jih je iz zlatega Polja in Krašnje na Lipi vse polno in so kakih 70 korakov od ženitne hiše zapeli in potem zaukali — ženinu in nevesti na čast. Župan Česenjski, Jakob Žordani, ki je bil tudi med svati, gre takoj na to venkaj in začne fante razganjati. Spremilo ga je tudi nekaj svatov. Opomniti moramo, da so fantje že več časa nanj piko imeli. Komaj se jim prikaže pred oči, ne da bi bil še ta ali oni kaj rekel, seže vsak po svoje poleno pod suknjo ali pruštof in jeli so po županu in po svatih klestiti, kakor bi konoplje otepavali. Pobili so ga na tla, da je na tistem mestu umrl. Ves napad ni trajal več kakor 4 do 5 minut. Dva svata sta tudi hudo, trije fantje pa bolj na lahko poškodovani. Sedem teh zveril so zaprli. Res prav skrajni čas bi bil, da bi politična gosposka po celi deželi prežo enkrat za vselej strogo prepovedala. Današnji naši mladenči niso več tisti fantje stare garde, na ktere je bil naš narod tolikanj ponosen in jim je z veseljem marsikak škaf vina privoščil, temveč so vse kaj drugega in njihovo vedenje takošno, da se mora

vsakemu, naj bo kmet, vojak ali pa gospod — v resnici studiti.

(P. n. društvenikom „hranilnega društva“ v Ptui.) Udje tega društva se uljudno vabijo k rednemu letnemu občenemu zboru na 2. marca t. l. ob dveh popoldne v svojih prostorih v „Narodnem domu“. Dnevni red: a) Poročilo nadzorništva o letnem računu. b) Sklepanje o porabi čistega dobička. c) Volitev ravnateljstva. d) Volitev nadzorništva. e) Razni predlogi.

Za odbor:

A. Jurca, predsednik.

(Dinamit) so vkradli neznani tatovi v Globoških premnogovih rovih pri Brežicah. Bilo ga je 2 funta in pa 2 venca netila.

Telegrami.

Dunaj, 19. febr. Danes se je pričela škofvska konferenca o kongru in pa o ustanovitvi katoliške univerze v Solnogradu. Predsednik je najstarejši nadškof Praški, kardinal Schwarzenberg, 32 zbranim škofom in nadškofom. Sklenili so največjo tajnost o vsem, kar bodo sklenili.

Limburg, 19. febr. Kanonik Roos izvoljen je za škofa.

Berlin, 20. febr. „Nordd. Allg. Ztg.“ pravi, da je „Nemzetova“ novica: „Bismark bi bil v tajnem pogoru z nekim madjarskim velikašem v Berlinu le temu rekel, da mora Avstro-Ogerska v svoji iztočni politiki gledati na pridobitev Sirije in da se mora Rim zopet svetemu očetu povrniti“, gola in izmišljena pravljica.

London, 19. febr. Vlada se je jela v obeh zbornicah opravičevati zaradi egiptovske politike. Northcote bo zaradi napačne angleške politike v Egiptu predlagal, da se vladi izreče graja.

Tuji.

18. febr.

Pri **Maličih**: Ficht, trgovec, z Dunaja. — Andr. Elsbacher, trgovec, s hčerjo, iz Laškega trga. — Martin Terpotec, fuž. ravnatelj, iz Trbovelj.

Pri **Stonu**: Wenzl, trgovec, z Dunaja. — Milan Stein, trg. pot., z Dunaja. — Adolf Neuberg, trg. pot., iz Pečuha. — Globočnik, trg. pot., iz Kranja.

Pri **Virantu**: Milan Vigelič, zasebnik, iz Bistrice.

Umrli so:

V bolnišnici:

17. febr. Marija Šustar, mizarjeva žena, 27 let, vsled mrzlice.

18. febr. Ana Mihelič, delavčeva žena, 37 let, Shok. — Lovro Volič, delavec, 72 let, vsled prisada.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

20. februarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 70	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 10	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	107 „ 30	„
Papirna renta, davka prosta	99 „ 40	„
Akcije avstr.-ogerske banke	866 „ —	„
Kreditne akcije	305 „ 30	„
London	124 „ 20	„
Srebro	— „ —	„
Ces. cekini	5 „ 81	„
Francoski napoleond.	9 „ 80	„
Nemške marke	60 „ 50	„

Od 19. februarja.

Ogerska zlata renta 6%	— gl. —	kr.
„ 4%	98 „ 65	„
„ papirna renta 5%	94 „ 25	„
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 107 „ 50	„
Länderbanke	104 „ 60	„
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	570 „ —	„
„ državne železnice	308 „ 25	„
Tramway-društva velj. 170 gl.	215 „ 50	„
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 127 „ —	„
4% „ „ 1860	500 „ 138 „ —	„
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 174 „ 45	„
„ „ 1864	50 „ 173 „ 50	„
Kreditne srečke	100 „ 178 „ 25	„

Razglas.

(3)

Okrajni cestni odbor Litjski naznanja, da bo popravljane s plazi leta 1882 in 1883 poškodovane skladne ceste blizu Zagorske železniške postaje, cenjene na 1020 gl.; enako tudi tam stoječega mostu čez Medijo, cenjenega na 800 gl., po očitni dražbi tam na mestu 23. februarja t. l. ob 9. uri zjutraj oddano.

Načrti in pogoji dražbe se lahko pregledajo pri cestnem odboru v Litiji, ali pa v občinski pisarni v Zagorji.

Okrajni cestni odbor Litjski

14. febr. 1885.

Jeretin, načelnik.

Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.